

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošljana:

vse leto	gld. 4:40,
pol leta	2:20,
četrt leta	1:10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delaveem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročno značimo, ako se oglaši pri upravniku.

„Primer“ izhaja vsakih 14 dñi vsak drugi tork in velja za celo leto 80 sk.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadar je v petek praznik, izdeta lista že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za Gorico)

Oznanila

in „POSLANICE“ plačujejo se za postopno petit-vrstlo:

8 kr.	če se tiskajo 1 kral,
7 .	2 .
6 .	3 .

Večkrat — po pogodbji. — Za večje črke po prostoru.

Pozamično številko dobivajo se v tobakarnah v Nanski ulici v Šolski ulici, v Trstu pri Lavrenčiču nasproti velike vojašnice in pri Pippnu v ulici Ponte della Fabra po 8 kr.

Denisi pošljajo naj se uredništvo, naročnina in reklamacije po upravnemu „Soča“. — Neplačaniblji pisem uredništvo ne sprejema. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnisko je v Gospodski ulici 9.

Izdajatelj in odgovorni uredniški Andrej Gabrček.

Iz proračunskega odseka.

(Konec).

Poslanec Klun je podarjal potrebo, da se zida sodniško poslopje v Ljubljani, posebno zdaj, ko je verskemu zalogu pridajoče poslopje, v katerem se je nahajalo neželeno sodišče, vsele potres tako poskodovan, da se bo moralno poročiti. Morebiti bi bila stvar tako uravnati, da bi justična pravna kupila podrtijo ter tam sezidala novo poslopje. Priporočal je, naj bi se zboljšale plače učiteljem v jetniščih, a ob jednem delu duhovnikom, ki imajo tam težaven posel. Uprasal je dalje, kaj namerava vlada s poslopjem na gradu, ki je silno poškodovan, ter omenil, da samostansko poslopje v Zatitini bi se dalo z malimi stroški prideriti za kaznilično. Slednjic je uprasal, kako daleč je despolje uprašanje o pridobitvi posebnega poslopja za okrajno sodišče v Litiji.

Minister Schönborn je odgovoril, da vladi je na tem, da se zboljšajo plače učiteljem in duhovnikom v kazniličnih, ali do zdaj da so na poti finančne ovire. Vsele potres in po njem povzročene skode bo treba v Ljubljani raznih novih stavb; pri tej prilikti se bo vlada ozirala na sprožene misli.

Z ozirom na imenik porotnikov pri okrožnem sodišču v Rovinju je omenil minister, da nacelo justične uprave, ki gleda na to, da se pridobi kolikor mogoče porotnikov, zmožnih več jezikov, je popolnoma opravljeno, da pa ni v ministrski moći v posameznih slučajih ukazati poprave, ker imenice sestavljajo avtonomne neodvisne komisije, in ker ta zadeva spada pod nadavno judikaturo. O jezikovnih razmerih v Primorju in na Korosku ni odgovoril nicesar. Zato je poslanec Piešek, ki je pozneje dobil besedo, izjavil, da zahteve dr. Gregorčiča z ozirom na Korosko ne odgovarjajo dejanskim potrebam, ter je priporočal, naj se ohranijo sledbeni navade pri sodnijah na Korosku.

V seji 10. maja prislo so na vrsto razne resolucije, ki so se bile stavile v zboru tekom zadnjih let pri razpravah o proračunu pravosodnega ministerstva. Mej temi je bila važna poleg raznih resolucij dr. Laginja resolucija, obstoječa iz treh točk, katero je bil stavil dr. Gregorčič v seji dne 23. maja 1894.

Porotevalec, dvorni svetnik Piemont, gleda prve točke Gregorčeve resolucije pravi, da ni dokazano, da bi najvišje sodišče ne izvrševalo § 17. z ozirom na slovenski jezik. Namesto druge točke Gregorčevega predloga nasvetuje porotevalec naslednjo resolucijo: „C. kr. vlada se pozivlja, naj postopa na krajnjem razmeram primeren način, ko izvršuje v deželih s slovenskimi prebivalci obstoječe glede glede na dvojezične uradne napise in počate pri tistih sodiščih, pri katerih se morajo dajati vsele obstoječih predpisov slovenske rešitve.“

Poslanec Klun je omenil, da porotevalec, kakor se zdi, je tega mnenja, da se

Podlistek.**O naravi velikenedeljskega potresa.**

Govorili smo že ob kratkem o predavanju, katero je imel g. prof. Ferdinand Seidl v mestni dvorani. Danes podamo glavno misli njegovega predavanja.

Nadavno se dogaja, da popularni govor ne podajajo veliko gradiva, toliko več pa lepih besed. Gosp. prof. Seidl pa je podal v lehkoumnevni in prijetni obliki mnogo ujemstvenega gradiva in to iz domoznanstva naših krajev, kolikor ga poznajo le geologi. Dispozicija predavanja je bila prozorna, izvršitev pa jasna, umiliva, prepričevalna.

Po tem kratkem uvodu predemo k predavanju samemu. Glavne misli so tele:

Zemlja se suče v mrzlem svetovnem prostoru. Njega temperatura ceni se približno na -10° C. Naš planet je dosta toplej, Zemeljsko jedro je najmanj tako vroče kakor stavljena lava, ki prihaja iz vulkanov, topla 1700° C. in več. V mrzlem svetovnem prostoru plavajoč morska zemeljska obla ohlaševati. Posledica je, da se nje prostornina krči. Nje skorja postaja manjšajočemu se jedru preobsežna, kakor skorja jabolk, ki se tedne in mesece v shrambi leže susi. Jabolkova skorja se zatorej nabere v gube, in jednakom zemljini. Velikanske gube na površju našega planeta so slemenska gorovja v Evropi Alpe, Karpati, Pireneji, Apenini i. dr. Ali jabolkova skorja je meška, popustljiva, zemljina ne. Zatorej nastanejo v njej razroke tam, kjer je napetost preskočila mejo

§ 27. cesarskega patentu z dne 7. avgusta 1850, glede na slovenski jezik popolno izvršuje in da ni slučaj, v katerem bi se to ne bilo zgodilo. Zato mora porotevalec povedati, da do zdaj se ni to se nikoli zgodilo in da je torej resolucija dr. Gregorčega popolno opravljena, ko zahteva, da naj se postavne dolobe izvršujejo tudi, v kolikor zadevajo slovenski jezik. To se prav lahko zgodi, ker se nahajajo pri najvišjem sodišču dvorni svetniki, ki so slovenskega jezika popolno zmožni, kakor morajo biti, da morejo razsjevati slučaje, ki so se obravnavali v slovenskem jeziku in so se pozneje predložili najvišnjemu sodišču. Zato nasvetuje slednjo resolucijo: „Vlada se pozivlja, da storii pri najvišjem sodišču potrebne korake, da se bodo izvrsevale dolobe § 27. cesarskega patentu z dne 7. avgusta 1850, tudi glede na slovenski jezik na ta način, da se bodo izdajale razsodbe najvišjega sodišča z razlogi vred tudi v slovenskem jeziku v vseh onih slučajih, ki so se razpravljali v prvi instance v slovenskem jeziku“. Kar zadeva dvojezične uradne napise in počate, priporoča poslanec porotevalec, naj natančneje določi izraz „na krajnjem razmeram primeren način“, da se ne bo krivo določil, kakor se je videlo v zadavi dvojezičnih napisov v Istri.

Pravosodni minister grof Schönborn odgovarja mej ostalim, kar zadeva jezik pri razsodah najvišjega sodišča, da vsled tega, da se je reč sprožila v državnem zboru, jo je pravosodni minister spravil v tok in predsednik najvišjega sodišča je odločil, da v slučajih, ki so se razpravljali v hrvatskem jeziku, rešuje tudi najvišje sodišče v nemškem in hrvatskem jeziku. Kar zadeva slovenski jezik, vrše se vsled slične korake, kar zadeva v državnem zboru pogajanja, ki pa niso se končana.

Poslanec Boreuth, nemški nacijski, je trdil, da sedanja vladna koalacija sta sprejeli v svoj program, da vsa narodna uprašanje morajo mirovati. Tu imamo opraviti z uprašanjem, ki je cisto narodno. Torej je le dosled, da se glasuje proti predlogu, ki krči sedano nemško narodno posest.

Posl. dr. Gregorčič polemizuje s porotevalecem, ki ni prepričan, da se slovenskemu jeziku kviriva godi, in z Boreuthjem, ki se boji za nemškono narodno posest. Iz tega, kar je pravosodni minister navedel, je očvidno, da najvišje sodišče ne izpoljuje dolobe § 27. cesarskega patentu z dne 7. avgusta 1850. Ta paragraf določuje, da razsodbe najvišjega sodišča se morajo izdajati v nemškem in v onem jeziku, v katerem se je pravda razpravljala v prvi instance. Pravosodni minister sam priznava, da pri vseh sodiščih na Kranjskem, pri starih okrajnih sodiščih na Spodnjem Štajerskem in pri dveh na Korosku rabijo dvojezične uradne pečate, ker so ona sodišča dolžna reševati pravde tudi v slovenskem jeziku. Znano je, da večina navedenih sodnih tudi v resnicu obravnavuje v slovenskem jeziku. Ali to, kar predlog poslanca Gregorčič-Klun se je odklonil z 10 glasovi proti 9. Zanj so glas-

brez pritožbe na višje in najvišje sodišče. Ne more se tajiti, da že mnogo pravil, ki so se razpravljajo v prvi instance v slovenskem jeziku, je prislo v konečno razsodbo pred najvišje sodišče; a to ne more pokazati niti jedne razsodbe, katero bi bilo izdalno v slovenskem jeziku. Torej je gotovo, da navedeni § 27. se ne izvršuje.

Tu ne velja izgovor, da pritožbe iz slovenskih krajev ne prihajajo pred najvišje sodišče v slovenskem, ampak v nemškem ali italijanskem jeziku, da najvišje sodišče torej ni imelo povoda izdajati slovenske rešitve. Navedeni paragraf cesarskega patentu ne govori o jeziku, v katerem se pritožba vloži, marveč o jeziku, v katerem se je pravda razpravljala v prvi instance. Po jeziku, ki velja v prvi instance, se mora ravnat najvišje sodišče. Po tem se tudi ravna, ko ni v prilog slovenski besedi. Tu imam razsodbo najvišjega sodišča v italijanskem jeziku na pritožbo, ki je bila slovenska pisana, ker poleti, zahod v italijanskem jeziku. — Ker je torej postopanje najvišjega sodišča v nasprotju s tem, kaj določuje njegovo organizacijo, je naravno in potrebno, da pozivljamo vladu, naj poskrbi, da se bo izvrševal zakon. Zato ostaja pri predlogu dr. Gregorčiča pod točko prvo v novi obliki, katero je predložil poslanec Klun.

Kar trdi poslanec Boreuther, da tu gre za izrecno narodno pršanje in da izvršitev tega, kar resolucija zahteva, bi krčila narodno posest nemško, ni res. Tu gre za izvršitev zakona iz časa, ko ni bilo se v Avstriji narodnih preprič in ko nismo imeli znanih 10. državnih temeljnih zakonov, ki priznavajo enoprávnost vsem narodom, ko je slo jedino le za pravico in panelno postopanje pri pravosodstvu, ko se je smatralo kot naravno in samo po sebi umenvno, da more vsakdo iskati in dobiti pravico v svojem jeziku. Nenaravni izročki narodnega prepričja so se le do tega dovedli, da se pretresajo z narodnega stališča reči, ki se morale soditi z višjega, vsem narodom skupnega stališča. Gotovo pa je, da nemška narodna posest ne bo nič trpela, ako se izvrši imenovani § 27. v omenjenem smislu; kajti Nemci ohranijo, kar imajo, namreč nemško rešitev, aki jim je toliko na nji ležec; Slovenci pa dobijo to, kar se jim do zdaj krati v očitnem nasprotni z obstoječo postavno dolobo. Gospoda one stranke, katero je stvarila državne temeljne zakone, naj ostane zvesta čenu 19. zakona o državljanskih pravicah in naj glasuje za resolucijo, ki je v ravnici. Naj ne smatra Slovence vedno kot varovance, marveč naj jim da večno naredi, da ne ne morejo hoditi brez nemškega varstva, marveč naj jim da priliko, da stopijo tudi na svoje noge.

Predlog poslanca Gregorčič-Klun se je odklonil z 10 glasovi proti 9. Zanj so glas-

vali člani konservativnega kluba ter dr. Gregerčič in Romančnik. Porotevalec predlog se sprejel z vsemi glasovi proti onim nemškim nacionalevem.

Dr. Laginja je stavil pri lanski razpravi državnega proračuna v zbornici resolucijo, ki zahteva, naj vlad vse storiti, da bodo sodniki in pisarniško osobje, ki se v Istri nastavljajo, zmožni hrvatskega jezika, in oziroma slovenskega jezika, da se bodo pri svojih uradnih opravilih tega jezika tudi v resnicu posluževali. Po predlogu dr. Foxa, levitarja, se je resolucija v proračunskem odseku tako premenila, da se vladu pozivlja, da bodo sodniki in pisarniško osobje v zadostnem stvari, ki so zmožni hrvatskega jezika. Post Klun je menil, da beseda „krajne razmere“ bi se lahko krivo tolmačile, kakor se je to godilo v Istri, zato naj se izpuste; ali levica jih je obdržala. — S takim uspehom za Slovence se je končalo letošnje posvetovanje o proračunu pravosodnega ministarstva v proračunskem odseku.

Tisk „Goriška Tiskarna A. Gabrček“ (odgovoren Josip Krmpotic).

ni mogel biti preziran, ker se za to službo nikdar niti ni potrebljal; mi vemo, da g. Ilančič elatatelj!

Iz Brda, 20. maja. — Čuje se krasna misel o napravi novega društva v naši Brdi, kateremu bi bil namen, pospeševati vinško in sadno kupelj v Brdih. Pravili so baje že zastavljeni ter so bila sprojeta v seji začasnih mož 14. t. m. v Biljanu.

Caj se pa tudi, da nekaterim Brilem ne ugaju to, da bi se bodoče društvo baylo s pospeševanjem sadne kupelje, marveč naj bi bilo društvo izključeno v inšarsko. Ta misel pa ni povsen na pravem mestu in nikakor bi ne ustrezala v splošnem pomenu hrvatskih potreb. V naši goriški brski legi ne raste samo vinška trta, marveč različnih vrst izbornega sadja, katera pa jo žali Bog v kupelji prav na nizki stopnji. Zlasti pa sulce čeplje, hruške in drugo sadje, ki se raste v naši goriški vinski trti, marveč različnih vrst izbornega sadja. — S takim uspehom za Slovence se je končalo letošnje posvetovanje o proračunu pravosodnega ministarstva v proračunskem odseku.

Zato vsakomu, kojem je količaj pri sreuških trpih, ki jo glede sadne kupelje v oblasti ptujih okrov, bi ne smel nikakor kljubovati pravilom, ki dovoljujejo denarjivo posredovanje v pospeševanih sadnih kupeljach.

Znano je, da večina Brd je oddaljena od sadnih trgov; radi tega nose ljudi mnogo stanje, preden svoje sadje spravijo v promet; zategadel kaže nameravano društvo, la bi samu napravilo svoj sadni trg v sredini Brda, ker s tem bi bilo mnogo olajšano našemu kmetu, društveni samem pa v korist, kajti s tem korakom bi nekajko skrili rožičke ptujev upliv.

Zatorej je pričakovati od razsodnosti trebajo pospeševati sažetno kupelje F. O.

Dostavek uredništva. — Od druge strani smo dozneli, da so bili nekateri zaupni možje proti določbi v pravilih, naj imajo vsak zadržnik pravico največ le do 10 glasov, da bi se določil za mislijo, naj bi imel vsakdo toliko glasov, kolikor bi imel deležev. — Mi se ne moremo strinjati s tem nazorem. Tudi pri Goriških ljudskih posojilnicah in drugih podobnih zavodih je omenjeno število glasov, ker drugače se lahko zgoditi, da ena sama osoba lahko preglasuje ves zbor in določi se s sebi v korist.

Iz Ljubljane: „V Ljubljani je po potresu zavala velika beda, a se hujša bode po zimi. Stanovanja so bila že pred potresom zelo draga, dražja kakor v mnogih drugih glavnih mestih: manjših krovov. Sedaj, ko je treba podjeti do 200 bis, bodo stanovanja veliko breme ljubljanskim prebivalcem. V Ljubljani je vedno primanjkovalo stavbenega pod

zidat hiše. Sedaj bodo še manj zidali, ker so v strahu pred potresom. Dolžnost narodnih premežljivih krogov bi pač bila: z izdanjem hiš pospeševati razvoj Ljubljane, a te dolžnosti se le malokdo zaveda.

Predlog posl. Hribarja glede 25-letnega oproščenja dawka za vse novo zgrajene ali popravljene hiše v teku 5 let je naletel na upor nekaterih hišnih gospodarjev, ki želijo, da le sedanj hišni posestnik naj bodo oproščeni davka, drugi, ki bi zidali v Ljubljani, pa ne. Ta zahteva je povsem neopravljena, ker bodo sedanj hišni posestniki — ako želijo zidati — dobili svoječasno državno podporo ali brezobrestno posojilo. Obnovljenje hiš pa zelo to ovira, ker so zidarski mojstri tako povišali cene. Donaci stavbeni podjetniki so bili sestavili "kartel", ki je bil nastavljal razmerne visoke cene, če tudi ni delavcem povišal mezde. Kartel ni le povišal stavbene cene, ampak tudi podražil ceno opekm. V Ljubljani pa ni primanjkovalo opek po postenih cenah, a stavbeni mojstri niso hoteli zidati, aki ni bila opeka kupljena ondi, kjer so oni velevali. Imajo namreč nekateri svoje opekarne. Namen teh gospodov se ni posreči popolnoma, ker je prislo nekaj zunanjih podjetnikov, ki so jih prečrtili račune. Sedaj, ko se je razbil kartel, začela se je razvijati stavbna dejavnost na vse strani. Posla je obilo. Sele sedaj se prav opazuje škoda. Poprave hiš stanejo ogromno denarja, katerega pa nimajo zadolženi hišni posestniki.

Skrbni bode treba, da v Ljubljani ne nastane primanjkovanje stanovanja, kajti to bi imelo za njo veliko posledice. Ob začetku Tannejeve vlade se je bila sesla na Dunaju posebna komisija, ki je imela namen, posvetovati se, kako bi se doalo kaj prihraniti pri upravi. Delo te komisije ni imelo uspeha, ker je zadelo ta upor nekaterih poslanec. Omeniti moramo, da se je "tej komisiji tudi nasvetovalo, o praviti kranjsko deželno vladu in Kranjsko deželo po vrednosti tržaškem načinu". Tudi pozneje se je to razpravljalo, če ne v političnih krogih, pa vsaj v listih. Pred kratkim je to upravljanje in narodnega stanisa opravljeval neki Slovenscem prijazen list. Mi smo prepričani, da bi to bilo naši narodnosti le v kvar, kajti Trat po svojem italijanskim značaju ne more postati nikako središče slovenskega duševnega življenja, Ljubljana je za to sposobna in vsako poniranje ali propadanje Ljubljane bi zadelo vso Slovenijo. Za to je obnovljenje Ljubljane tako rekoč upravljanje vseh Slovencev.

Dosedaj se ni izvršil sklep omenjene komisije, da se odpravi kranjski deželna vlad, a uagnilo bi se zgoditi, ako bi vrla uvidela, da ni v Ljubljani stanovanj za uradnike; zraven tega so tudi vladna poslopja hudo razrusena in uradi se preselijo v veliko barako, ki bo'e stala 30.000 gld. V tej bodo poslovali tako dolgo, dokler ne bodo pravljeni novi prostori za urade. Nova vladna poslopja bodo veliko stala in bi ne bilo enodno, če odločilni krogi pridejo na misel, da se izvrši nasvet omenjene komisije, poselbo z ozirom podraženja od strani stavbenih podjetnikov. Iz tega je razvidno, da tisti, ki so posetniki načinu podjetniku, ki hčijo sedanj bedo izkoristiti v svoje sebične svrhe, igrajo kaj nevarno ulogo. Po odhodu deželne vlade bi cene njih hišam hitro padle, igrovina in obrt bi prilepi pesati in bella Ljubljana bi se nikdar več ne opomogla.

Cenitev škode je dognana: Cenjena je le na 3.138.700 gld. Škoda je gotovo večja, kar je priznala tudi komisija, vsprevrjavši v svoje poročilo odstavek, da se za rečeno sveto ne da nastala škoda popraviti. Nepravilnost pri cenitvi se je gotovo godila, kajti škola znaša v resnicu nad 5 milijonov, posebno ako se uvaži, da komisija niti ni cenila vseh poškodovanih poslopij. Mestu bodo torej tako malo pomagan, ako ne dobi večjega brezobrestnega posojila, nego ga je po tej cenitvi pricakovati, kajti miodari ne dosežejo ono visokost vole, ki dela razliko meje cenjeno in resnično škodo. Nabiranje je skoraj ohladnelo, ker kdor je mogel, je že dal, oni pa, ki niso se dali, gotovo ne dadò nit. Pa tudi se ne more več zahtevati od takozemljenega ljudstva. Glavno pomoč pri milodarjih je sedaj se pricakovati od strani prirejujočih se zabav, a iste bodo imele tudi svoj konec in tako preneha poslednji vir izrednih dohodkov. Da se Ljubljana opomore, to si morajo prizadevati vsi odločajoči deželničitelji (faktorji).

Važna razsodba.

V zadnjih steklih smo priobčili razsodbo višjega deželnega sodišča v Trstu na utok našega urednika; s to razsodbo je bil urednik oproščen plačila 87 gld. za uradno preskrbeljeni laški prevod dveh slovenskih obtožnic.

Človeku z naravnim zdravim razumom se bo sploh čudno zdelo, da je v l. 1895. sploh prislo do takih načelnih razsodb, ko bi kaj takega moralno biti že davno določeno po zahtevanih pravice.

In vendar je takó, vendar se je se le letos izrekli v tem pogledu načelnih razsodb, ki nam najsjajnejše dokazuje, kakó zastareli načini so vladali do današnjega časa pri našem veleslavnem c. kr. okrožnem sodišču v Gorici.

Dà, ednino je, da je naše okrožno sodišče do današnjega časa neverjetno preziralo slovenski jezik, dasi je prav dobro znano vsem merodajnim činiteljem, da smo Slovenci na Goriskem v ogromni večini. Vsako mrvico pravice si je bilo treba izbojevati. Čitatelji nasi se govorijo se spominjajo, da nas urednik l. 1891. ni mogel niti sam narekovati zapisnikov v slovenskem jeziku, kar je po našem kazensko-pravdarem redu dovoljeno vsaki priči ali stranki. Pozneje je dosegel to pravico, ker je bilo o tem govorova tudi v državnem zboru. Polagoma je dosegel tudi slovenske obravnavne o zaplembah in na pritožbo tudi slovenske rezerve pri višjem deželnem sodišču. Kakó je s porotnim sodiščem in z borbo za slovensko poroto, je znano.

Ali se jedno važno uprašanje je čakalo načelne rešitve, počakalo je tudi to zopet našega urednika. Saj je pa bil to najbrži prvi slučaj na Goriskem, da je okrožno sodišče dalo prevesti obširne slovenske obtožnice in vse priloge po zaprisezenem tolmacu ter odmerjeno plačilo za to delo naložilo tožitelju. Pač eden nazor je vladal pri okrožnem sodišču! Ta slučaj dokazuje celo, da gospodje niso imeli niti pojma o pravemu razmerju slovenskega jezika pri sodni upravi! Popolnoma so se potopili v zastareli načini, da e. kr. okrožno sodišče ima za svoj uradni jezik italijanski, ki vsega tega uživa veliko prednost pred slovenskim, da mora biti sploh vse prevedeno v laški jezik, kar pride pri javni razpravi v postev. S kraika: italijansčina je bila tu oblasten gospodar, ki poleg sebe le tripi v poniženem kotu trepetajočo pasterko — slovensčino.

Poštimo na stran zakon in razne ministarske naredbe ter ogledno si samo to razsodbo c. kr. višjega deželnega sodišča.

Predsednik sodnega dvora je skočilo v glavo, da hoče imeti italijanski prevod vseh slovenskih obtožnic; obširno delo je izvršil zaprisezen tolmac. Do obravnavne ni prisko, ker sta se stranki pogodili. Ali sodni dvor je naložil tožitelju, da mora plačati v zmisu §. 390. k. p. r. tudi stroške za tolmaca, če, da so to stroški, katerje je uzočil on.

Ali višje deželné sodišče je popolnoma zavrglo tako nazore. V svoji razsodbi navaja §. 100. k. p. r., po katerem je dolžnost preiskovalnega sodnika — torej ne predsednika — na sodnemu dvoru, kakor v našem sledu — da oskrbi po zaprisezenem izvedenem prevod vseh takih spisov v jeziku, ki ni prisodjev v rabi.

Ta paragraf je pač jasen! Preciožiti mora torej zaprisezen tolmac le take spise, ki so spisani v kakem tukem jeziku, ki ni v rabi pri sodišču, recimo spise v turškem, kinežkem, angleščinem in morebilu tudi v nemškem jeziku. Ali slovensčina je pač jezik, ki je v rabi pri naših sodiščih, saj je to jezik dveh tretjih deželnega prebivalstva. Torej spisov v slovenskem jeziku ne gre dati v prevod niti preiskovalnemu sodniku, toliko manj pa predsedniku sodnemu dvoru!

To nam tudi povsem potrjuje razsodba višjega deželnega sodišča, ki pravi, da slovensčina je deželni jezik, radi česar je vsakomur prosto dano, da podaja tožbe v tem jeziku, ne da bi bil primoran prilagati laške prevede. Vsled tega je bil tudi pritožnik oproščen plačila 87 gld. za laški prevod omenjene obtožnice.

S to razsodbo konečno vendarle pada nekaterim gospodom urena z očij, da bodo videli svojo starokopitno zmoto in odslej bolj pravčni slovenskemu prebivalstvu. Slovensčina ima jednakne pravice z italijansčino; nko ne v notranjem, pa v zunanjem poslovanju, in za to nam gre v prvi vrsti. Kako si uradi sami med seboj dopisujejo, za to nam za zdaj ni mogo: mi zahtevamo pač le popolno enakopravnost slovenskega jezika v ostali sodni praksi. Ta enakopravnost nam je zagotovljena v jasnih zakonih in ministerijskih naredbah, po katerih je bila izdana pač tudi naša omontana ...

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki so se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki so se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem ne pričakujmo nikdar slovenskega uradovanja. Zategadel vsak Slovenec, ki se toži v laškem jeziku, dela krivico svojemu narodu, ker ovira slovensko uradovanje in podpira uradovanje v laškem jeziku. — Doslej je bilo zares silno težavno, začenjati pravde v slovenskem jeziku, ker v Gorici smo sicer imeli nekaj slovenskih odvetnikov, ali takih, ki se zelo ogibali slovenskega uradovanja. S takimi možnimi nam ni bilo dosti ponaganjo!

Ali se bo pri izvrševala ta enakopravnost, je zaviso edino le od nas. Ako mi Slovenki podajamo po laških odvetnikih laške uloge, potem

Knjizvenost in umetnost.

Izbrane pesmi¹. Zložil Anton Funtek. — Pod tem naslovom izdejo 15. junija najlepše pesmi proslavljenega slovenskega pesnika. Obsegale bodo 10 tiskanih pol in izdejo ki 38. in 39. snopje „Slovenske knjižnice“ Ali tiskane bodo lično in na bojsem papirju.

Ta krasna knjiga bo posvečena Ljubljani, kar povrva pesem. Tiskala se bo v 1000 izdelih nad število naročnikov. Posamezni iztisi se bodo prodajali le po 50 kr., češi dobitek se poslje mestnemu magistratu ljubljanskemu v pomoč revnemu prebivalstvu. Ako se knjiga razprodri, dobi Ljubljana okoli 200 gld. — Založništvo presi prijatelje lepe slovenske pesmi in naše nesrečne Ljubljane, naj bi zbirali odjemnike med svojimi znanci. Cena 50 kr. za tako knjigo je itak nekaj nenavadnega na slovenskem slovstvenem polju.

Knjižnica za mladino. — Peti snopje izide še le 5. junija, ker nismo mogli dobiti za časa — r o k o p i s a . Suša je strašna! Kdo imajo kaj pripravnega za to knjižnico, naj se blagovoli oglašati. Naša mladina silno radi čita, a nimamo skoro nič primernega za njo.

Gospode šolske voditelje nujno opozarjam, naj si izprosijo od občinskih staršinov po nekaj goldinarjev za šolsko knjižnico in naj potem naroči po več izdelov „Knjižnice za mladino“, ker drugače ne bo mogoče še dalje. Zdaj je okoli 700 gotovih naročnikov, a treba jih je okoli 1400, ako hočemo pokriti vse stroške pri sedanjem malenkosti ceni. Treba je vedeti, da dajemo za ubornih 15 kr. v e z a n e s n o p i e , obvezne skor 100 stranij. Le vezilo pozre 65 gld.! Zato je treba velikega števila naročnikov! — Ta število je pa najlože dosegli s tem, ako se naroči vse sole in večje sole po več izdelov, ker je en sam pač ne zadošča.

Foulard - Selde 60 Kr.

bis fl.3.35 p. M. japanische, chinesische etc. in den neuen Dessins und Farben, sowie schwärze, weisse und farbige **Henneberg-Selde** von 35 kr. bis fl. 14.65 per Meter — glatt, geatrest, karriert, gemustert, Damast etc. (ca. 240 ve versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessen etc.) Porto- und steuerfrei ins Hans. — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Selden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Hof.), ZÜRICH.

Izjava.

Z ozirom na notico v „Soči“ št. 19. iz Kobarida, zadevajočo novo poslopje za sodisce, izjavljamo in onem prostimo slavno uredništvo, da radovoljno polrdi, da nismo omenjene notice pisali ter da nismo z njo v nikaki najmanjši zvezi. Bodti tedaj konec praznemu in neresničnemu sumnjenju in opravljanju.

V Kobaridu, dne 19. maja 1895.

J. Rakusek,
župan.

Josip Rakovec, učitelj.

Dostavek uredništva. — To prav radi potrjujemo. Ono vest smo spisali sami na podlagi informacij za kulismi v merodajnih krogih. Mi dobro vemo, kaj so želeli nekateri Kobaridci, ali vedeli smo tudi, da se jim te želje ne izpolnijo, ker so merodajni krogi proti takim željam. Vedeli smo tudi, kaj bi bilo istim krogom najljubše: zato smo hoteli v „Soči“ namigniti Kobaridcem, kaj bi bilo najbolje ukreniti, da se otvoritev ne zakesni brez potrebe. Mi dobro vemo, da bi vsakodob rad imel sodišče takoj poleg svoje hiše, a to se pač ne more zgoditi; zato je najbolje takš, kakov smo pisali in kakor se je tudi zgodilo, ker drugače bi še dolgo čakali veseloga dne, ko začne sodišče poslovati.

Št. 464

O. s. sv.

Dražbeni razglas
za zgradbo novega šolskega poslopja z vodnjakom v Divači.

V Divači ima se vršiti letos zgradba poslopja za enorazredno ljudsko šolo z vodnjakom s preliminiranimi stroški v znesku 7.600 gold.

Stavbeni načrti, prevdarki stroškov in dražbeni pogoji ležijo v pregled v tukajšnjem uradu za časa uradnih ur.

Pismene ponudbe nej se frankirano in postavno kojevane semkaj odposljejo s 5 odstotno varščino v znesku 380 gold. vred do najdalje 31. maja t. l. 12. ure o poldne.

Ustmena obravnava za ponudbe začenja ravno omenjenega dne o poldne in konča ob 1. urvi popoldne.

Kdor bode ustimenno ponujal ima pri obravnavi ponudbe vložiti 5 odstotno varščino.

C. kr. okrajni šolski svet

v Sežani, 16. maja 1895.

Predsednik:
SCHAFFGOTSCHE.

Za izdelek
močne in zdrave

domače pijače

potrebe snovi pošilja brez sladkorja za dva goldinarja, kar povsem zadošča za 150 litrov, lekarina Hartmann Steckborn Kostanz (Švica) (Baden).

Izrečeno svarino pred ponarejemi izdelki.

Spricala gratis in frakuo na razpolago. Prodaja povsod dovoljena. — Vezzelazoga za Avstrijo: lekarin C. Brady Kromeriz (Moravsko).

Javna zahvala.

Podpisani izrekamo najtoplejše zahvalo vsem znancam in prijateljem, ki so se udeležili v tako ogromnem številu pogreba našega nepozabrega sina in brata

Antona

ter mu s tem izkazali zadnjo čast in spomenovanje.

Posebno pa se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, darovateljem vencev in vsem tistim, ki so se prizadevali na katerikoli način ublažiti naše bolečine.

Bog plati!

Tolmin, 18. maja 1895.

Terezija Presl, mati.

Rajmund, Alojz, Andrej, braje.

Oglas.

Ker imam v zalogi dva vagona bakrenega žvepla prve vrste možno mi ga je prodajati po konkurenčnih cenah gospodom vinorejem.

Mirodinčar A. Mazzoli v Gorici.

Mlekarija M. Wasmeyr v „Tivoli“ (Baronovše — Rožna dolina) pri Gorici, priporoča dnevoma sveže zdravilno in za dojenice prirejeno mleko.

Dobiva se v prodajalnici jestivnici pri tnu Janesch-u (prej F. Alpi & C.) v Vrtni ulici (via Giardino).

— Po zdravnikih priporočano —

Gostilna Antona Vodopivca
v Trstu

ulica Solitario št. 12
priporoča se

rojakom iz Goriske in drugim Slovincem in Trstu, kajti v istej se točiji le pristna vlpavska črna in bela vina in prvaške občine in s Krasa.

Priporoča se posebno Slovincem, ki pridejo po opravkih v Trstu.

Kuhinja prav dobra in po ceni.

Hiša v Brjah - Rihemberg

z vsemi k hiši tečnimi poslopiji, z zemljisem, gozdom, vinogradom — pripravna za trgovino

se odda v najem.

Več se zve pri našem upravniku ali pa na Tržaški cesti št. 9.

—

Vse razbite reči,
kakor n. pr.:

stekleno blago, porcelan, lesene reči itd.

Iepi
Plüss-Stauffer-Kitt

Steklenice po 20 in 30 nč. pri trgovcu s steklom

Jos. Sturli, Gorica

Naravne mineralne vode iz raznih studencov.

Kemični, farmacevtični in drogerijski izdelki najbolj čistlane domače in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, pristnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčiščo žveplenokislo apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, govejni prašek. Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna A. Gliubich v Robatišču.

Anton Potatzky
v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nūrnberškega blaga na drobno in na debelo.

Jedino

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalec in razprodajalec na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilnih potrebščin.

Zimska obuvanja.

Vozički in stoli na kolesci za otroke, strune za godelja.

Posebnost: Semena za zelenjavno in trave.

Prosim dobro paziti na naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

Kamnik na Kranjskem postaja državne zelenice. Vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom dr. Wackenreiter-ja, ki si je osvojil Kneippovo zdravljenje v Worishofnu in si pridobil bogato znanje in skušnje na kliniki za hidroterapijo pri prof. Winter-nitz-u, za kožne bolezni pri prof. Kaposju, in na živini in psihiatriji kliniki prof. Kraft-Ebing. Prospekti se dobivajo pri vodstvu zdravila.

Kneipp-ovo zdravišče in na živini in psihiatriji kliniki prof. Kraft-Ebing. Prospekti se dobivajo pri vodstvu zdravila.

OGLAS!

Podpisana si usojata naznani slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, da sta odprla v **ulici Luigia v Gorici** popolnoma novo

delalnico v železu in kovinah.

Priporočuje se najtoplejše vsakteremu, ki bi imel potrebo v tej stroki dela, naj se na nju obrne, obljudujeva izvršiti katerokoli naročbo hitro, točno in po ugodni ceni.

Gorica, 20. maja 1895.

Mihail Culot in Ivan Princeig.

Ribje olje

lekarne

Cristofoletti

v Gorici.

To prisno olje je izbrana sredstvo proti prsnim boleznim in proti splašni obnemoglosti.

Cena originalni steklenici naravne vrste rmene 70 kr., bele 1 gld.

Ribje olje z železom. To olje se priporoča posebno nervoznim in šibkim otrokom. — Cena steklenici 70 kr.

Opomin. Olje, katero dobivam naravnost z Norveškega, predno ga naliham v steklene, vselej kemični preščeni, da morem svojim odjemnikom garantovati pristnost in zdravilnost.

Elizir iz kine-železa — Cristofoletti. najbolje sodeljuje sredstvo z ribjim oljem, je najbolje proti poškodbam.

Cena steklenici 60 kr.

Nove sisteme škropilnice za „peronosporo“

(slične Vermorell-ovim)

Ign. Heller-a z Dunaja

ima jedino zalogo

V GORICI v vrtni ulici 21 via Giardino **V GORICI**

Anton Venier, limarski mojster.

Slika škropilnice je razvidna iz Heller-jevega oglasa v Istem listu.

Franc Wanek

pivovar na par

Katarinjev trg št. 2 — GORIC

priporoča

izvrstno goriško pivo

v sodih in v steklenicah

Izvrstne c. kr. izk. priv.

škropilnice proti peronospo

inženirja Živice.

katere so se splošno uvelde vsaj ujih preprosto trpežnosti, laj uporabe za vsaj reje itd. p.

dajajo, dasi so mnogo zobja vendar po dosedanjih nizkih cen

Živice i Trutn. v Trstu.

<p